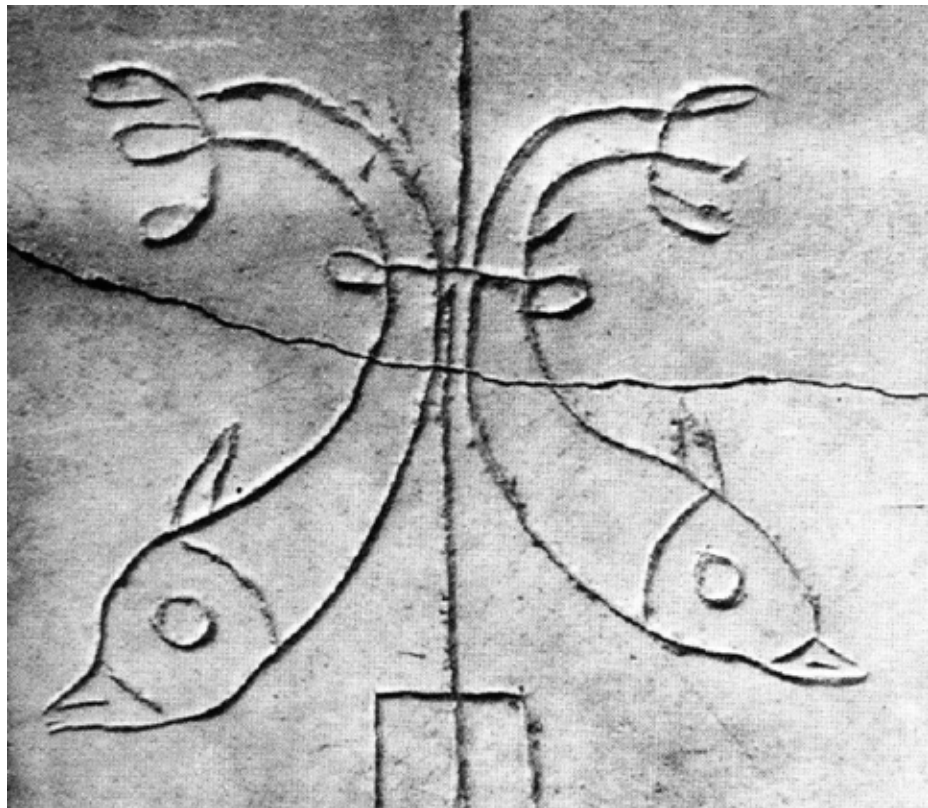

SETKÁVÁNÍ

7

ROČNÍK V. ČERVENEC-SRPEN 2003

BRNĚNSKÝ EVANGELICKÝ MĚSÍČNÍK

ČERVENEC SRPEN

BRNO I

BRNO II

4. 7. Čtvrtá neděle po Trojici

9:00 ČK Olga Tydlitátová

14:15 Rch Olga Tydlitátová

9:00 BD Jaroslav Vítek

13:45 Tiš Jaroslav Vítek

11. 7. Pátá neděle po Trojici

9:00 ČK Jiří Gruber

9:00 BD Jiří Malý

18. 7. Šestá neděle po Trojici

9:00 ČK Jiří Gruber

14:15 Rch Jiří Gruber

9:00 BD Jaroslav Vítek

13:45 Tiš

25. 7. Sedmá neděle po Trojici

9:00 ČK Olga Tydlitátová, VP

9:00 BD Jiří Malý

1. 8. Osmá neděle po Trojici

9:00 ČK Karel Čápek

14:15 Rch Olga Tydlitátová

9:00 BD Jiří Malý

13:45 Tiš Jiří Malý

8. 8. Devátá neděle po Trojici

9:00 ČK Olga Tydlitátová

9:00 BD Jaroslav Vítek

15. 8. Desátá neděle po Trojici

9:00 ČK Jiří Gruber

14:15 Rch Jiří Gruber

9:00 BD Jaroslav Vítek

13:45 Tiš Jaroslav Vítek

22. 8. Jedenáctá neděle po Trojici

9:00 ČK Jiří Gruber

9:00 BD Jaroslav Vítek

29. 8. Dvanáctá neděle po Trojici

9:00 ČK Jiří Gruber

9:00 BD Jiří Malý

5. 9. Třináctá neděle po Trojici

9:00 ČK Olga Tydlitátová

9:00 BD Jiří Malý

zahájení škol. roku, VP

10:00 Kuř Jaroslav Vítek

14:15 Rch Olga Tydlitátová

13:45 Tiš Jaroslav Vítek

19:30 ČK Olga Tydlitátová, nešpory

LEGENDA

BK Betlémský kostel

BD Blahoslavův dům

ČK Červený kostel

Kuř Kuřim

Rch Rychmanov

Tiš Tišnov

prázdninový týden ve sboru

Brno I

Úřední hodiny: Po – Pá 9-12; Út 16-18

Pondělí

18.30 – staršovstvo (30.8.)

Úterý

15.00 – služby Boží v DD Věstonická

Středa

13.00 – služby Boží

v Diakonii Hrnčířská

15.00 – kavárnička

Neděle

10.00 – setkání na faře při kávě a čaji

Brno II

Úřední hodiny: Po – Pá 8.30-11.30

Pondělí

18.30 – staršovstvo (13.9.)

Středa

13.00 – služby Boží

v Diakonii Hrnčířská

Sobota

9.30 – služby Boží v DD Kociánka
(10.7., 24.7., 7.8., 21.8.)

Neděle

10.00 – setkání v Blahoslavově domě
při kávě a čaji

Dovolená a služební volno kazatelů:

- Jiří Gruber: 24.7. - 8.8 a 3.9. - 19.9.
- Olga Tydlitátová: 16.8. - 31.8.
- Jaroslav Vítek: 9. - 15.7. a 19.7.- 31.7.
- Jiří Malý: 2. - 15.8.

Setkávání – brněnský evangelický měsíčník. Ročník V. Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Jaroslav Vítek. Spolupracovali: Marek Baláš, Milan Cahlík, Jan Franců, Ladislav Hájek, Marie Hájková, Ludmila Marková, Ctirad Novák, Blahoslav Šimek a další. Registrováno pod číslem MKČR E12109. Vychází 10× ročně. Doporučená cena jednotlivého čísla 10 Kč. Články označené * neprošly jazykovou korekturou.

Adresa sboru ČCE Brno I: Opletalova 6, 602 00 Brno, tel. 542 211 453,
email: ccebrno1@atlas.cz, <http://brno1.evangelnet.cz>

Adresa sboru ČCE Brno II: Lidická 79, 602 00 Brno, tel. 541 212 469,
email: evsboii@iol.cz.

Život toho, kdo může v spokojenosti a úspěšně
pracovat, je sladký,
ale víc než to obojí má ten, kdo najde poklad
moudrosti.

Děti a budování města přinášejí slávu,
ale nad to obojí je ceněna laskavá žena.
Vino a hudba obveselují srdce,
ale nad to obojí je láska k moudrosti.

Píšťala a harfa zpříjemňují zpěv,
ale nad to obojí je příjemná řeč.

Okno touží po půvabu a kráse,
ale nad to obojí je zeleně rašící osení.

Přítel a druh je vítán v kterýkoli čas,
ale nad to obojí je manželská láska.

Bratři a pomocníci mohou podepřít v čas soužení,
ale nad to obojí přinesou záchranu skutky
milosrdenství.

Zlato a stříbro postaví na nohy,
ale nad to obojí váží dobrá rada.

Majetek a síla pozdvihují srdce,
ale nad to obojí je bázeň před Hospodinem.

Bázeň před Hospodinem nepřináší škodu
a kdo ji má, nemusí hledat jinou pomoc.

Bázeň před Hospodinem je jako požehnaná zahrada,
ochraňuje člověka lépe než všechno bohatství.

Sírachovec 40,18-27

slovo úvodní

Pěkný letní den vám přeji. Tak je tu konečně sluníčko a teplo, zkrátka léto, a s ním prázdniny a doba dovolených.

Už máte dovolenou naplánovanou? Už víte, jak si odpočinete od všedního shonu kolem sebe? A máte naplánovanou opravdovou dovolenou? A nemáte náhodou naplánovanou další práci?

Zeptejte se dětí, co budou dělat o prázdninách, a dostanete poměrně jasné odpovědi – budu odpočívát od školy, pojedu za babičkou, budu jezdit na kole, budu se koupat, budu číst. Zkrátka a dobře budou si užívat volna a odpočívát od každodenních starostí ve škole.

A zeptejte se dospělého, jak stráví dovolenou – možná pojedu na pár dní někam, musím doma pořádně uklidit, musím doma něco opravit, už dlouho odkládám to a to, doma mě čeká hromada práce...

Dovolená je od slova volno a prázdniny od slova prázdno, a je s podivem, jak jsou různě chápána. Proč se vlastně v době volna honíme za další prací? Dovolená má být odpočinek, zastavení se, regenerace a ne práce na druhé frontě, ne dohánění "důležité práce".

Proč se vlastně tak honíme? Abychom se měli líp? Ale kdy se chceme mít líp? Za měsíc? Za rok? V důchodu? Po důchodu?

Poslechněte si tento příběh...

Bohatý továrník ze Severu se pohoršil, když uviděl rybáře z Jihu, jak líně polehává vedle své loďky a pokuřuje z dýmky.

"Proč nerybaříš?" ptá se továrník.

"Protože jsem už dnes chytil dost," povídá rybář.

"A proč si nenalovíš víc?"

"A proč bych to dělal?"

"Mohl by sis víc vydělat," zněla odpověď. "A pak by sis třeba k loďce mohl pořídit motor, lovit v hlubších vodách a nalovit víc. Tak by sis vydělal víc a mohl by sis pořídit síť. S nimi bys nachytil ještě víc a vydělal bys víc peněz. Brzy bys měl dost, aby sis mohl koupit dvě rybářské lodě... a později možná i celou flotilu rybářských lodí. Pak bys byl bohatý, tak jako já."

"A co by bylo potom?"

"Pak by sis mohl opravdu užívat života."

"A co si myslíte, že dělám právě teď?"

Budete o dovolené opravdu odpočívát?

Marek Baláš

přečetli jsme

Prosím, nerušte!

Kdo se chce v hotelu nerušeně vyspat, pověsí na kliku cedulku: „Prosím, nerušit!“ někdo zase jde přes rušnou ulici se sluchátky na uších, nechá se unášet hudbou bez ohledu na to, jak je to nebezpečné. A kdo chce být nerušen ve vlaku, strčí si do uší koncovky walkmana a přikryje si oči páskou na spaní, i když může snadno přejet svůj cíl. „Prosím, nerušit!“ Znamená to nebudte mne z mého snového světa. Samozřejmě iluze a fantazie patří k našemu životu, ale mohou snadno vést až k sebeklamu a nebezpečné fata morgane a zlobíme se, když nás někdo chce vrátit zpět do reality.

Někdy mám pocit, že i v kostelech tradičních církví, ba i v tzv. svobodných církvích visí neviditelné oznámení: „Prosím, nerušit!“ V tradičních církvích se stará o „církevní spánek“ často klasická liturgie a v mladých nových církvích nekonečné opakování monotónních sborů. K tomu přijde kázání, které slibuje jenom mír a pokoj, aby jim návštěvníci bohoslužeb odcházeli prodchnuti domů. Kdo naproti tomu přináší burcující poselství, je rušitel. A přesně tím byl Ježíš! Kázal jinak, než zákoníci. Dodával unaveným odvalu, ale sebespokojené vytrhoval z jejich dřimoty. Kdyby Ježíš dnes kázal v kostelech, byl by opět nepohodlný, a pak už by ho více nezvali. Konečně, kdo je rád vyrušován!

A zatím se ve stejném čase řítí dějinný vlak spásy do Hospodinem předpověděné konečné stanice. Bez ohledu na to zůstává vše při starém, protože nikdo se nechce dát rušit a vůbec už ne poselstvím: Konec je blízko! Bylo o tom už řečeno tolik vtipů, že by si na ně mohli sektáři požádat o copyright. Ale přece proto, že existují falešné peníze, nebudou pravé peníze bezcenné.

Volání „Konec je blízko!“ je dnes naléhavější, než kdykoli dřív. Tváří v tvář zaslíbením Božího slova o „posledních dnech“, která se budou naplňovat před našima očima, je trestuhodné, když nebudeme burcovat lidi z jejich spánku, z jejich netečnosti, aby byli připraveni na den Páně tak, jako pět moudrých panen (Mt 25,1-13). Nemám nic proti radosti a už vůbec nic proti radosti v Pánu. Boží duch nás chce posvětit, „abychom byli svatí, jako on je svatý“ (1Pt 1,14-16), abychom byli vždy připraveni. Jestliže bychom však členy sborů stále přesvědčovali o duchovní spokojenosti, mýjeli bychom vlastně Boží nařízení (Mt 18,8). Proto se probuďte, každé a číňte pokání, protože království nebeské je blízko (Mt 4,17 a Sk 26,20).

Ludwig Schneider, Nachrichten aus Israel 309, červen 2004

Přeložil a vybral Blahoslav Šimek.

Posvátné město Jeruzalém

Koncentruje se v něm historická paměť lidstva i nejžhavější problémy současnosti. Město krále Davida, Ježíše Krista i proroka Muhammada

Chrámová hora

Každé údobí zanechalo ve tváři města své stopy. Jeho symbolem a centrem náboženského života vždy zůstávalo vyvýšené prostranství o velikosti zhruba 480 krát 300 metrů. Sem se upínají zraky vyznavačů všech tří velkých monoteistických náboženství, judaismu, křesťanství a islámu. Tady původně stával první a později i druhý chrám židů, tady se pokusil ďábel svést Ježíše Krista (Evangelium Matouše 4,5) a odtud prý vystoupil Muhammad přímo do nebe. Asi uprostřed prostranství je skalní plošina 13 krát 18 metrů. Židé ji nazývají Skála stvoření, neboť tady prý Jahve kdysi stvořil Adama. Sem také položil Abraham Izáka, aby ho obětoval Bohu. Muslimové spatřují v prohlubních skály otisky Muhammadovy nohy a křesťané tvrdí, že právě zde objevil Ježíš vyryté jméno Boha. Každý metr půdy je tu spjat s některým významným faktem některého ze tří náboženství. Adam tu byl prý nejen stvořen, ale i pochován. Kain tu spáchal první vraždu v dějinách lidstva, Ježíš byl v chrámu symbolicky obětován Bohu a jako dvanáctiletý tu udivoval svými znalostmi. Při skonání věků se právě tady má zjevit spasitel lidstva, ať již to bude židovský Mesiáš, křesťanský Ježíš, nebo muslimský prorok Muhammad. Dnes tvoří skalní plošina střed Skalního chrámu, mešity postavené na konci 7. století našeho letopočtu, třetího nejvýznamnějšího místa islámu hned po svatyni Kaaba v Mekce a Prorokově hrobu v Medině. Od devadesátých let dvacátého století září kupole chrámu do daleka nově pozlacenou střechou.

Boj o Chrámovou horu

Vskrytu pokračuje úporný zápas o Chrámovou horu. Jeho součástí je hledání odpovědi na otázku, kdo byl v těchto místech první a může se tedy prokázat prioritními nároky na nejposvátnější místa Jeruzaléma. Do nekonečných debat vstupují náboženské tradice, politické argumenty, archeologické nálezy a v případě, že nic z toho nepomáhá, přichází ke slovu násilí. V roce 1969 zapálil mladý Australan, člen křesťanské sekty, mešitu al-Aksá na jihovýchodním okraji Chrámové hory. Požár se podařilo uhasit až po pěti hodinách, vzácná kazatelna z roku 1187 se proměnila v hromadu popela. Kromě dalších škod byl zničen i dřevěný strop mešity. V roce 1980 zatkla izraelská policie židovského ultranacionalistu, který chtěl vyhodit do vzduchu Skalní chrám a uvolnit tak místo pro obnovu zničeného židovského chrámu. Podobné pokusy se opakovaly i v následujících letech, neboť teprve obnova chrámu je podle judaistické víry podmínkou příchodu Mesiáše. Problémy se vyhrotily v létě 2001, kdy se na jižní vnější stěně Chrámové hory objevila asi třicet metrů dlouhá vypouklina. V následujícím roce již vystupovalo zdivo o plných osmdesát centimetrů. Přestože bylo jasné, že je ohrožena stabilita zdi i staveb na Chrámové hoře, trvalo poměrně dlouho, než se zúčastněné stany dohodly na způsobu oprav tak, aby nezavdaly podnět k novým náboženským nepokojům. Židé přistoupili na podmínku, že opravy provedou pouze pravověrní muslimové, druhá strana na oplátku souhlasila, že to budou příslušníci země, která žije v míru se státem Izrael. Na jaře 2003 mohli konečně na sanaci obvodové zdi nastoupit muslimští inženýři a dělníci – vesměs s jordánskými pasy.

Podzemní práce

Izraelští archeologové spojují nedávné pohyby zdíva jednoznačně s mohutnými podzemními pracemi palestinských úřadů. Od roku 1996 začaly údajně upravovat a rozšiřovat rozsáhlé podzemní prostory v jihozápadní části Chrámové hory. Na rozloze 5400 čtverečních metrů tu jsou takzvané Šalomounovy stáje, katakomby pocházející asi z doby Herodovy. Kdysi možná sloužily i jako zásobárny druhého židovského chrámu. Současný název souvisí s používáním podzemních místností jako stájí v době křížových výprav. Izraelci vyjadřují obavy, že Palestinci zemními pracemi úmyslně likvidují případné nálezy židovského osídlení, aby pak zdůraznili islámskou prioritu těchto míst. Po stavebních úpravách tam vznikla velká podzemní mešita al-Marváni. Izraelci se s ní nakonec smířili na oplátku za tolerování nového (rovněž podzemního) přístupu ke Zdi nářků. Tento příchod využívá starověkého kanálu a ústí na severu přímo u muslimské čtvrti Jeruzaléma. Jeho stavba začala ve vši tajnosti v roce 1996. Mešita al-Marváni byla jen začátkem. V roce 1998 se práce rozšířily i na okoli Šalomounových stájí a do podzemní mešity al-Aksá. Koncem roku 1999 již zela v jihovýchodní části Chrámové hory dvanáct metrů hluboká jáma o rozměrech 36 krát 43 metry. Dnes je v těchto místech gigantické schodiště do podzemní mešity al-Marváni. Tisíce tun vykopané zeminy byly vyvezeny do údolí Kidron. Pro izraelské odborníky je to jasný důkaz toho, že Palestinci záměrně likvidují archeologické nálezy z doby prvního a druhého chrámu. Srovnávají tento postup s nedávným ničením muslimských památek afgánským Talibánem. Spor o Chrámovou horu se tak opět prohlubuje a znemožňuje najít objektivní pohled na historické skutečnosti. Přiznat alespoň část pravdy druhé straně se rovná zradě. Pro Palestince je tato oblast odedávna pouze arabská a původní obyvatelé Jeruzaléma jsou považováni za přímé předchůdce Arabů. Tak to stojí v učebnicích, a to je vůle Boží.

Jak to vidí Židé

Na vytvoření napětí měla podíl i izraelská strana. Po dobytí Jeruzaléma v šestidenní válce v roce 1967 vztýčily vítězné jednotky vlajku na mešitu na Chrámové hoře a vzápětí začaly úpravy prostranství před Zdi nářků. Nově vzniklému náměstí pro 100 000 lidí padly za oběť celé obytné bloky, obydlí ztratily tisíce Arabů. Obnovu židovského chrámu jako prvního kroku k příchodu Mesiáše má ve svém programu několik fundamentalistických organizací. Sdružení Věrných Chrámové hory pod vedením Gershona Salomona se každoročně pokouší o položení základního kamene nového chrámu. V roce 1990 to vyvolalo rozhořčenou reakci tisíců muslimů a srážky s židovským obyvatelstvem. Následný zásah izraelské armády si vyžádal sedmnáct mrtvých muslimů. Chaim Richman, který stojí v čele Chrámového institutu, se soustřeďuje na detailní přípravu budoucího chrámu a obřadů, které se v něm budou konat. Podle reliéfů na vítězném oblouku římského císaře Tita a na základě dalších pramenů nechal zhotovit přesné kopie kultovních předmětů a vystavil je v přízemních prostorách institutu. Stavba nového chrámu, jehož model zhotovený podle podoby druhého chrámu z doby Ježíšovy je již připraven, by prý byla otázkou jednoho roku.

Z časopisu 100+1 zahraniční zajímavost č. 9/2004 vybral Jiří Gruber.

otče náš

**A odpusť nám naše viny,
jako i my odpouštíme našim viníkům.**

Velmi blízce se ty dvě věty spojily s předchozí prosbou o chléb.

O tom, jak velice člověk potřebuje chléb, se tuším nepochybuje. Každodenně, znovu a znovu je nám zapotřebí chleba, pokud člověku zbývá ještě aspoň něco pozemského času.

A mám se domnívat, že stejně tolik potřebuju také odpuštění? A proč? Tak se ptá člověk, který tu okamžitě zaslechl útok na svou bezúhonnost, ne-li důstojnost. A prý: však jsem nikomu nic neudělal.

Vina a dluh označují v řeči modlitby Páně shodné věci. Vinu nese ten, kdo někomu něco dluží. A co když je právě to „nikdy nikomu nic“ můj dluh, a proto moje vina?

Z toho, co jsem zavinil se někdy něco dá odčinit, něco už ne. A jen Bůh dokáže změnit to, co se stalo, aby to nemělo zlé důsledky donekonečna.

Odpustit vinu nebo škrtnout a smazat dluh není totéž jako vymazat vinu člověku z paměti. Už proto ne, že lidský mozek není počítač a člověka je těžko ovládat klávesnicí.

Odpuštění viny je prominutí trestu. Hodí se pro ně i slovo amnestie. Koho to potkalo, s tím se nejedná jako s provinilcem. Je to člověk svobodný od viny. Bůh s námi nejedná jako s provinilci, Bůh nás osvobozuje od viny.

Co však znamená svoboda od viny, to velmi výrazně zpřístupnila slova, jimiž nám dnes nejčastěji používaný překlad Pisma představuje tuto prosbu z učednické modlitby:

„... jako i my jsme odpustili těm, kdo se provinili proti nám.“

Slova „odpustili jsme“ jsou postoj těch, kdo se k odpuštění rozhodli. Činí to vědomě. Nejsou postiženi zapomináním. Rozhodli se však nemstít se. Rozhodli se netrestat. Ostatně z pomsty bývá jenom další vina, většinou horší.

Někomu je toto pracné a příliš lidské odpuštění třeba málo. Sám by chtěl být všechny převyšující, velikánský, příkladný odpustitel. Avšak modlitbu, kterou nám přikázal Pán Ježíš, vyslovuje společenství. Jsou to lidé, kteří jedni druhé povzbuzují v životním postoji založeném na svobodě.

Spolu o to usilují. Spolu to od Otce touží přijmout. A ostatně: kde jinde má být vidět, jak Bůh s lidmi nakládá? Kde jinde a kde dřív, než ve společenství těch, kdo žijí z jeho moci. Pro ně a s nimi pro mnohé přemáhá vinu, tvoří nové věci, proměňuje lidská srdce.

Otče, patří ti chvála, vždyť nejsme tvoji provinilci, jsme tvé děti. Vysvobod' nás od malichernosti, v níž bychom museli sami sebe ospravedlnit. Očist' nás od vin, zjevných i skrytých, i od těch, které jsou skryty nám samým. Přemáhej zlo v nás i kolem nás a stvoř nové věci. Obdař nás nadějí svého království skrze Ježíše Krista, našeho Pána. Amen

Píseň: Evangelický zpěvník č. 690 – „Soudce všeho světa, Bože“.

Jaroslav Vitek

bylo

Setkání bývalé mládeže

Evangelická mládež, která ráda chodívala do Blahoslavova domu tak asi před půl stoletím (většinou ročník 1932 a nejbližší ročníky mladší), se opět domluvila na nostalgickém setkání tehdejšího „Dorostu“. Poprvé po mnoha letech se takové setkání uskutečnilo v r. 1997, kdy jsme zažili velikou radost z každého vzájemného setkání a připomenutí přátelství z mládí... Tentokrát jsme se sešli v sobotu 15. května odpoledne v Losově sále Blahoslavova domu, m.j. i proto, abychom si připomenuli sté výročí narození tehdejšího brněnského faráře Jana Přemysla Šebesty.

Čas zanechal jisté stopy na našich tvářích (sice stále krásných), a tak pro oživení paměti jsme uvítali vzájemné představování všech účastníků. Po písni „Radujme se vždy společně“ posloužil biblickým úvodem br. farář Jaroslav Vitek. Přečetl rovněž úryvek kázání br. faráře Miroslava Heryána, které pronesl při pohřbu J. P. Šebesty. Svou osobní vzpomínkou na faráře Šebestu nám posloužil br. farář Jan Pokorný, první farář sboru Brno I poté, co J. P. Šebesta ve funkci seniora administrativně rozdělil veliký brněnský sbor na dva menší.

Po vydatném občerstvení (káva, čaj, chlebičky, koláče, cukroví) všechny zaujala s. Milenka Šimsová svým upřímným vyprávěním o nezapomenutelné sestře farářové Marii Šebestové, která, ač těžce nemocná a upoutaná na lůžko, byla pro mnoho nás mladých zpovědníkem, rádcem i učitelem. (nejedno oko pamětníků bylo potřetí osušit).

Bujaré veselí vypuklo při projekci archivních filmových dokumentů, na kterých se čile pohybovaly (velmi často jako v temných jeskyních) postavy, z nichž některé jsou již dávno nehybné, jiné se dnes pohybují velmi rozvážně.

Nedávno vyšlou knížku básní br. faráře Milana Mrázka představila s. Jana Nechutová – bez dlouhých řečí, jsouc v rekonvalescenci po nedávné operaci. Někteří z účastníků si knížku zakoupili.

Pozvaných, na které jsme nezapomněli a jejichž adresy měl přípravný výbor k dispozici, bylo 50, sešlo se nás 36. Někteří poslali pozdravné dopisy s omluvou, ostatní rádi přišli či přijeli z bližších i vzdálenějších míst (Luboš Kabiček, Mirek Rozbořil s manželkou, Radek Kvapil, Jana Šimková, Bohuška Smilková). Podle výrazu tváří všech přítomných „mládežníků“ a podle ohlasu smíme napsat, že setkání se opět vydařilo a snad nikdo nelitoval cesty ani času.

Omlouváme se všem, na něž jsme nevzpomněli s pozvánkou. Prosíme vás, přihlaste se Jeninovi Šebestovi, abychom si vás mohli zařadit do adresáře – pro příp. další setkání.

Jenin Šebesta a Jarek Marek

Seniorátní rodinná neděle (6. června)

– o jejíž přípravě se naši čtenáři dočetli již v minulém čísle Setkávání, se po všech stránkách vydařila. Počasí jí popřálo, místo konání - Silůvky - se rovněž ukázalo šťastným, program byl pečlivě připraven. Takže na 260 prarodičů, rodičů a hlavně dětí a mládeže užilo společně skutečně krásný den. Protože silůvecká modlitebna by tolik účastníků nepojala, větší část programu, včetně ranních bohoslužeb, se konala v místní sokolovně. Hlavním tématem setkání bylo: Dokud se zpívá, ještě se neumřelo. Písničky ze Svítáku provázely celé bohoslužby, které byly slouženy bratrem farářem Pavlem Dvořáčkem z Poděbrad. Aby se děti lépe koncentrovaly, bylo i kázání několikrát přerušeno společnou písničkou. Celé bohoslužby byly nekonvenční, a i když uvěznění Pavla a Silase ve Filipech a obrácení žalárníka je starý příběh, pro děti byl zajímavým způsobem přiblížen a převeden do současnosti.

Po bohoslužbách nám pořadatelé, kteří zde byli zastoupeni bratry faráři Š. Hájkem a J. Plecháčkem, navrhli k výběru několik zajímavých programů: pro dospělé přednášku bratra Jana Esterleho, varhaníka plzeňského sboru a povoláním učitele klavíru a varhan na ZUŠ, na krásné téma „Dobrodiní zpěvu“ (několik myšlenek z velmi zajímavé přednášky bychom se pokusili interpretovat v příštím čísle). Pro děti to bylo sportování na hřišti pod vedením bratra Tála; tzv. Silůvecká tajemství – jakési objevování toho, co taková malá obec na Brněnsku skrývá, vedl br. Neužil, nejmenší děti se věnovaly s Alicí Přikrylovou hudbě a starší děti a mládež se zapojily do tzv. hudební dílny, kterou vedl velice nadaný muzikant a absolvent Ježkovy konzervatoře Jakub Dvořáček. Po obědě se pak výsledky činnosti těchto skupinek v sále sokolovny prezentovaly a výkony byly odměňovány bouřlivým potleskem. Skupinky dětí z Miroslavi, Židenic, Vanovic a Husovic nám pěkně zazpívaly jednoduché písničky ze zpěvníků pro děti; ty, kterým zpívání ještě moc nejde, mohly hrát na triangl či bubínek. Ti starší pak za doprovodu hudebních nástrojů, na které dovedli bravurně zahrát (housle, trubka, kytary, flétny, bubínek a klávesy), podali už skutečně zajímavý výkon a bylo vidět, že jim společné provozování hudby dělá radost. Se stejnou radostí jsme si s nimi všichni zazpívali třeba Srdce čisté, stvoř mi, ó Pane nebo Rok za rokem – a tím jsme se také se silůveckou rodinnou nedělí rozloučili.

Je nám jasné, kolik práce, a to i té úplně všední, stojí za takovou větší sešlostí. Kolik starostí a práce měl s námi poměrně malý silůvecký sbor! Především jsme zde byli královsky pohoštěni: v poledne výborným gulášem a bramboračkou (pro děti a vegetariány), a po celý den dobrotami a nápoji všeho druhu. Sokolovna a její okolí se muselo přichystat, měli jsme k dispozici hřiště a vlastně celé Silůvky. A program připravený seniorátním odborem pro práci s dětmi nás znovu ujistil, že zpěv je podstatným projevem naší vděčnosti za všechnu Boží milost, které se nám v životě dostává. A je dobré k tomu vést i děti.

Markovi

společenská kronika

Brno I

1. 7.	Bedřiška Köhlerová	97 let
2. 7.	Vlasta Michalská	83 let
3. 7.	Marie Černá	80 let
6. 7.	Veronika Marešová	20 let
6. 7.	Marie Pivcová	75 let
7. 7.	Libuše Plívová	85 let
7. 7.	Marek Šimčík	30 let
10. 7.	Věra Doleželová	80 let
10. 7.	Eva Horálková	10 let
10. 7.	Josef Ondra	10 let
11. 7.	Zdenka Michnová	81 let
11. 7.	Martina Šedá	30 let
11. 7.	Lubomír Zálešák	50 let
12. 7.	Marie Veverková	96 let
12. 7.	Kamil Čermák	60 let
12. 7.	Irena Tokošová	20 let
13. 7.	Bohumil Bedřich	80 let
13. 7.	Ladislava Ryšavá	40 let
14. 7.	Karel Ježek	20 let
14. 7.	Marie Millerová	86 let
15. 7.	Růžena Hnilicová	80 let
17. 7.	Vlasta Nykodýmova	80 let
22. 7.	Gabriela Krampolová	30 let
23. 7.	Pavel Hvězda	20 let
23. 7.	Alžběta Mozková	93 let
23. 7.	Jana Nykodýmova	20 let
24. 7.	Květa Válková	83 let
26. 7.	Lydie Brettschneiderová	86 let
26. 7.	Anna Sypátková	91 let
27. 7.	Jan Syrůček	60 let
31. 7.	Lydie Vařečková	60 let

1. 8.	Bohumil Nykodým	89 let
2. 8.	Marie Franců	20 let
5. 8.	Antonín Černý	80 let
8. 8.	Josefa Přikrylová	83 let
10. 8.	Martina Rudolecká	10 let
12. 8.	Věra Slámová	91 let
15. 8.	Radmila Jedličková	81 let
15. 8.	Adolf Miller	85 let
15. 8.	Blahoslava Ondrová	89 let
18. 8.	Jaroslav Šutera	83 let
20. 8.	Božena Tomková	88 let
25. 8.	Lucie Hrabovská	20 let
25. 8.	Josef Boroš	30 let
29. 8.	Katarína Benešová	30 let

Pokřtěni byli:

30. 5.
Vilma Velebová
Jaroslava Smýkalová
Dita Smýkalová
Linda Smékalová * 2003
13. 6.
Marek Šimek, * 2003

Do sboru byli přijati:

30. 5.
Pavel Wolf
Eva Ondráčková
Tomáš Došek

Svatbu měli:

28. 5.
Petra Hodonská a Martin Kučera
29. 5.
Anna Minarčíková a Pavel Bednář

společenská kronika

Brno II

1. 7.	Věra Vinterová	78 let
2. 7.	Ing. Boris Procházka	70 let
5. 7.	Věra Vašíková	82 let
8. 7.	Věra Randýskosvá	80 let
10. 7.	Jaroslav Kudla	89 let
17. 7.	Gusta Psotová	91 let
17. 7.	Libuše Holečková	76 let
21. 7.	Zdeňka Švyhnosová	81 let
28. 7.	Olga Strmisková	83 let

2. 8.	Marie Husáková	86 let
2. 8.	Hermína Fusková	93 let
2. 8.	Zdeňka Šimáčková	83 let
3. 8.	Věra Uhlířová	77 let
3. 8.	Ladislav Vašina	77 let
6. 8.	Gabriela Karásková	83 let
6. 8.	Albert Štěrba	85 let
10. 8.	Vlasta Melicharová	77 let
10. 8.	Jiří Staněk	82 let
10. 8.	Zdeněk Vojtišek	81 let
10. 8.	Alena Šebestová	70 let
18. 8.	Anna Radličková	91 let
22. 8.	Štěpánka Zálešáková	82 let
29. 8.	Věra Zemanová	86 let

Rozloučili jsme se:

4. 5. PhMr. Sáva Vintera (nar.1917)

1. 6. Hana Drápalová (nar.1921)

Hesla měsíce podle Hesel Jednoty bratrské Červenec

Kdo činí vůli Boží, to je můj bratr, má sestra i matka. Marek 3,35

Srpen

Věřím, Pane, spomoz nedověře mé!

Marek 9,24 (Kral.)

Bylo

Návštěva partnerského sboru v Basileji

Na pozvání partnerského sboru Francouzské reformované církve v Basileji v pátek 28. června časně zrána vyrazila pod velením Václava Matoulka 20 členná skupina v pěti autech (dvě auta vyrazila až po večer). Dálnice nás vedla západním směrem přes Prahu do Německa. Odpoledne jsme si v městečku Špýr (Speyer) prohlédli obrovskou katedrálu, ve které si Jan Lucemburský bral Elišku Přemyslovnu. Potom jsme zamířili k jihu podél Rýna. Na švýcarských hranicích na okraji Basileje už nás očekávali naši hostitelé, kteří si nás rozebrali na noc do jednotlivých rodin.

V sobotu jsme mikrobusem a auty jeli na výlet do pohorí Švýcarská Jura. V městečku Moutier obklopeném horami jsme zaparkovali před Galerii moderního umění, která byla založena před 50 lety. V moderní přístavbě bez oken jsme si prohlédli výstavu fotografií – díla ukazovala kontrast starého a nového světa. V suterénu byly počítačové projekce – na jedné z nich asi 10 lidí spěchalo, každý jiným směrem, ale přitom zůstávali stále na svém místě. Potom jsme přešli k modernímu katolickému kostelu Notre-Dame de la Prevote z let 1963-67. Navrhl ho basilejský architekt Hermann Baur. Stavbu tvoří tři betonové kostky 4, 8 a 12 metrů. K nebi vztýčená zvonice vysoká 32 metrů nese pět zvonů, které právě vyzváněly poledne. Zaujala nás křtitelnice z bílého mramoru s otiskem holubice svatého ducha. Prostor osvětlovaly barevné abstraktní vitráže Alfreda Manessiera. Po pikniku na nádvoří galerie jsme zašli ještě do renesančního kostela Saint-Germain s vitrážemi od malíře Coghufa. Kostel stojí na návrší nad městečkem obklopen starými stromy.

Odpoledne jsme přešli do železniční stanice Prépetitjean snad v nejvyšším bodě úzkorozchodné tratě. Společnost La Traction zde má svoje depo, ve kterém restauruje staré lokomotivy a vagóny ze začátku 20. století. Vyfotografovali jsme se na dýmící parní lokomotivě Henschel & Sohn z roku 1913. Společnost pořádá jízdy těmito historickými vlaky po tomto nádherném krasovém kraji. Po procházce v okolí a večeri v nádražní restauraci jsme se vrátili do rodin.

V neděli jsme se sešli v snad nejkrásnějším basilejském kostele Leonhardskirche k bohoslužbám s večerí Páně, které vysluhoval Jean-Daniel Wohlfart s Olgou Tydlitátovou. Věřící – mezi nimi mnozí černé pleti – přistupovali ke stolu Páně. Před chrámem je příjemný prostor k setkávání pod mohutnými stromy. Přešli jsme do jejich Centra, kde v suterénu při občerstvení rozhovory pokračovali. Olga a Václav předali dar našeho sboru – tmavomodrý svícen a vázičku z kobaltového skla se staroslověnskými motivy. Odsunutím skládacích stěn vznikl velký prostor, kde jsme poobědvali u tzv. kanadského stolu – obsloužili jsme se u stolu, kam každý přinesl svoji sekanou, salát a jiné dobroty.

Po obědě jsme přešli do starého kostela svatého Petra, ve kterém jsme vyslechli varhanní koncert. Následovala procházka městem. Rýn jsme překonali přívozem poháněným jenom silným proudem řeky. Po nábřeží, odkud byl výhled na staré město s katedrálou, jsme došli až k muzeu Jean Tinguely. Moderní budova je plná různých monster z kovu, dřeva a jiných materiálů, které se pohybují, střikají a hlucí bez jakéhokoliv smyslu.

V pondělí – pro ně svátek – jsme se sešli opět v Centru k meditaci. S výkladem Jürga Scheiblera jsme poslouchali Bachovo svatodušní oratorium. Po poledním občerstvení výborným bujónem a párky jsme se rozloučili. V Basileji jsme byli velmi vše přijatí, setkali jsme se s přáteli, včetně faráře Oliviera Perregauxa. V programu, který pro nás připravili, jsme poznali nejen historické objekty ale i současné moderní umění. Těšíme se, že za rok zase basilejští přijedou k nám do Brna.

Jan Franců

bohoslužby krok za krokem

Večeře Páně

Večeře Páně je druhou svátostí, která se v našich sborech vysluhuje. Vztah k této svátosti se během posledních desetiletí změnil. Dříve byla slavena pouze v nejdůležitější svátky církevního roku, tedy zhruba 4x do roka. Dnes obecně zaznívá volání po vysluhování častěji. Praxe je ovšem sbor od sboru jiná. Jak často bude sbor slavit hod, který Ježíš na svou památku ustanovil, záleží na konkrétní situaci a rozhodnutí je v kompetenci staršovstva a kazatele.

Osobně považuji častější slavení večeře Páně jednoznačně za klad. Večeře Páně patří do bohoslužeb, neoddělitelně a zcela organicky. Podle evangelijního podání ustanovil Ježíš tento hod, nazývaný poslední večeří, na svou památku. „To číňte na mou památku.“ Slavení večeře Páně je uposlechnutím tohoto příkazu Páně.

Nebudu se tu věnovat diskuzím či sporům o význam jednotlivých slov ustanovení večeře Páně, jak jsou tradována evangelisty či apoštolem Pavlem. Při bohoslužbách nejde o dogmatické formulace, ale o prožívání společenství s živým Pánem a o ujištění, že nás přijímá.

Večeře Páně tvoří spolu se zvěstováním Slova jeden celek a to se musí odrazit i v uspořádání bohoslužebného shromáždění. Kázání svým vyzněním ke stolu Páně zve. není pak třeba další „druhé kázání“ před večeří Páně. Určité rozpaky mám i nad tak zvanými „zповědními otázkami“, které se pravidelně před večeří Páně zařazují a oddělují tak obě části bohoslužby. V centru večeře Páně je pak odpuštění hříchů. V tomto jediném, byť důležitým aspektem se smysl večeře Páně nevyčerpává: večeře Páně je mnohovrstevnatý akt, který nelze zredukovat jen na tuto jedinou věc. Vyznání vlastní nedostatečnosti a zvěst o odpuštění patří do bohoslužeb pokaždé. Jak jinak by se člověk mohl před Boha postavit?

Slavení večeře Páně navazuje v pořadí bohoslužeb na kázání, respektive na píseň po kázání, kdy kazatel vyzve shromážděné, aby přiznali před Bohem a před sebou navzájem svou hříšnost a poté shromážděným zvěstuje slovo potěšení. Na tomto místě zařazovala stará církev pozdravení pokoje. V některých našich sborech se ozývají hlasy, abychom tento zvyk zavedli i v našem prostředí. Sama shromážděným Kristův pokoj zvěstují, ale nevybízím k tomu, aby si lidé podávali ruku.

Následuje „eucharistická modlitba“. Označuji tak modlitbu, respektive modlitby, které vlastnímu přijímání předcházejí a v nichž by nemělo chybět důvěřování za dílo Boží a Kristovo, slova ustanovení večeře Páně, prosba o Ducha svatého, přímlyvy a Otčenáš. Dnes už není problém si pro inspiraci opatřit dobré texty staré církve, i zcela nové, které hod poslední večeře zařazují do souvislosti Ježíšova života i celého Božího díla.

Večeře Páně je určena pro všechny, kdo slyší a přijímají Kristovo pozvání. Tato otevřenost i nárok vyplývající z osoby zvoucího musí zaznít při pozvání k připravenému stolu. Potřebné praktické pokyny, týkající se způsobů vysluhování, mají být právě zde velmi jasně vysloveny, aby se předešlo případným rušivým situacím během stolování samotného. Během vysluhování je dobré zpívat. Výběr písní podtrhuje ten který aspekt večeře Páně. To je též smyslem vybraných veršů, jimiž kazatel jednotlivé kruhy či případný jeden kruh stolujících propouští. Závěr pak tvoří děkonná modlitba.

Večeře Páně tvoří přirozený vrchol bohoslužebného shromáždění. Nemělo by pak již následovat nic, co by odvedlo pozornost účastníků bohoslužby jinam.

Olga Tydlitátová

smysl bohoslužeb

Čtení: Žalm 96

Text: Žalm 100,3-4

Vězte, že Hospodin jest Bůh; on učinil nás, a ne my sami sebe, abychom byli lid jeho a ovce pastvy jeho. Vcházejte do bran jeho s díky a do síní jeho s chvalami; oslavujte jej a dobrořečte jménu jeho.

Apoštol Pavel píše v listě k Římanům (12,1), abychom přinášeli Bohu „rozumnou službu svou“. Jak máme rozumět této výzvě? Znamená to, že máme Bohu sloužit v první řadě svým rozumem? Někteří lidé soudí, že náboženství a rozum se vůbec vzájemně vylučují a že buďto člověk musí být rozumný a pak nemůže věřit, anebo naopak. Ale i ti, kteří nezastávají tento krajní (a samozřejmě nesprávný) názor, přece soudí, že při službě Bohu rozum nehraje žádnou roli, že ona je více věcí citu. Proto se také v některých chrámech při bohoslužbách působí výhradně na cit člověka. Co však tedy znamená ona Pavlova „rozumná služba“ Bohu? Znamená předně, že víra a rozum se naprosto nevylučují, nýbrž spíše jdou vedle sebe. Víra není proti rozumu a rozum není proti víře, víra však je víc než rozum. Rozum poznává a zkoumá jen to, co je dostupno našim smyslům. Víra jde dále a výše a otvírá nám pohledy do světa, do něhož rozum nemůže vniknout pro svou nedostatečnost a neschopnost. – „Rozumná“ bohoslužba znamená však také, že člověk, který se bohoslužby zúčastní, musí vědět, proč tak činí a komu slouží. Je to prostě bohoslužba uvědomělá. Chodit do kostela jen tak ze zvyku, protože tam chodila maminka, chodit do kostela jen s nějakým tušením, že se tam něco děje, nemá smyslu. Člověk jdoucí do kostela musí tak činit uvědoměle, rozumně.

Musí vědět, že *Hospodin jest Bůh*, jinými slovy, že nejde o nějakého Boha, nýbrž o Boha zcela určitého. Bůh je název pro všelijaké lidské představy o nejvyšší bytosti, Hospodin je určité, vlastní jméno jednoho Boha, o kterém nám vypravuje Písmo svaté, a který se zjevil člověku ve svaté osobnosti Ježíše Krista. Nesloužíme „neznámému bohu“, jako oni Athéňané, kteří postavili oltář „neznámému bohu“ jaksi pro jistotu, kdyby kromě těch několika desítek bohů, které oni uctívali, byl ještě nějaký jiný (Sk17). Nepatříme také mezi ty, kteří pokládají za přestupek proti slušnému chování mluvit vážně a uctivě o Bohu, nebo kteří, než by mluvili o Bohu, raději říkají Jsoucno, Věčnost, Dobro, Nekonečno, nebo dokonce Osud. Pro nás sloužit Bohu znamená sloužit Bohu osobnímu, zcela určitému, Hospodinu, který promluvil své slovo k lidem ve svaté Knize knih, Bibli, a který se přiblížil k člověku svým vtělením v Ježíše Nazaretského. Staří Řekové měli heslo „Poznej sebe sama!“ Je to heslo dobré a správné, ale důležitější je: „Poznej Boha!“ Bez poznání Boha a jeho vůle nepozná žádný člověk ani sám sebe. Teprve ve světle Boží vůle pozná, jak je to s ním špatné a ubohé. Proto vězte, že Hospodin jest Bůh, a poznejte také, co on od vás chce.

Neboť *on učinil nás a ne my sami sebe*. Tato věta, na první pohled tak samozřejmá, obsahuje pravdu, na kterou, mnohý člověk zapomíná. Žijeme ve světě, ale jak jsme se sem dostali? Mnohý člověk je velmi pyšný na svou osobu, na své vlastnosti, své osobní mínění, svou svéprávnost. Ale jak je to směšné, když uvážíme, že týž člověk se dostal na tento svět z vůle někoho jiného. Že on sám si život nedal ani nevybral, ba že on sám vůbec na tom nebyl nijak zúčastněn. Někdo jiný ho hodil do tohoto

světa, nikdo se ho neptal, zdali zde chce být nebo ne, a on si teď myslí, že je autonomní, že je svým pánem. Představme si, že by nás někdo vysadil na ostrově, ze kterého bychom nemohli nijak odejít, a my bychom si o sobě mysleli, že jsme svobodnými pány sebe samých! – Sebevědomí myslícího člověka musí ustoupit před drtivou skutečností, že jsme si život sami nedali, že nás sem poslal někdo jiný. Proto také svým životem nedisponujeme; nemůžeme dělat co chceme. Nemáme ani práva, abychom svůj život sami ukončili, poněvadž život nepatří nám, ale tomu, kdo jej dal. Je docela logické a rozumné, že ten, kdo stál na začátku našeho života, bude stát také u jeho konce. Ten, kdo nám dal život a poslal nás na tento svět, bude se také jednou ptát, co jsme s tím životem udělali, jak jsme ho prožili. Náš život obsahuje nesmírnou odpovědnost před tím, kdo život dává. On učinil nás a ne my sami sebe. Za jakým účelem?

Abychom byli lid jeho a ovce pastvy jeho. To znamená v první řadě, abychom jemu sloužili, jeho poslouchali, jeho milovali a jemu důvěřovali. Celý náš život má být zaměřen k Bohu a má být vyplněn plněním jeho vůle. Nejsme na světě na to, abychom „něco užili“, ani na to, abychom ta léta zde nějak protloukli, nýbrž na to, abychom plnili Boží vůli a žili jako jeho lid. To je naše povinnost, která plyne z poznání, že nejsme sami svoji. Ale z tohoto poznání plyne také i radost. Neboť stvořil-li nás Bůh, pak se také o nás stará. V té myšlence, že jsme „ovce pastvy jeho“, je obsažena útěcha věřícího člověka. Pastýř má péči o své ovce, snaží se opatřit je nejlepší pastvou a odvrátit od nich všechno nebezpečí. O Hospodinu je řečeno ve známém žalmu 23: „Hospodin jest můj pastýř, nebudu mítí nedostatku. Na pastvách zelených pase mne, k vodám tichým mne přivodí.“ A Ježíš Kristus říká o sobě: „Já jsem ten dobrý pastýř a známť své a znajíť mne mé“ (Jan 10,14). Jsme-li takto v péči dobrého pastýře, nemusíme se ničeho bát. On se o nás stará a nedá nám zahynout.

To je také důvodem, proč jsme vyzýváni: *Vcházejte do bran jeho s díkčinněm a do síní jeho s chvalami; oslavujte jej a dobrořečte jménu jeho.* Vědomí, že Bůh je naším Pánem, který vyžaduje naši poslušnost, ale který se také jako milující Otec o nás stará, nás vede k tomu, abychom plni vděčnosti a radosti jemu sloužili. Musíme mu ovšem sloužit svým jednáním, svými slovy i svým myšlením ve svém všedním, praktickém životě. Ale všechno nás vede k tomu, abychom se také scházeli i v domě modlitby, který je určen a zasvěcen chválám Božím. Je to pro nás nikoliv tíživá povinnost, ale vzácné a radostné privilegium, že se můžeme sejít a společným zpěvem i modlitbou vyjádřit svou hlubokou vděčnost k Bohu za všechny jeho dary, že můžeme slyšet pravdu jeho Slova a vyprosit si od něho odpuštění svých vin a novou pomoc pro další svůj život.

To je smysl našich bohoslužeb. Ne přitíží a nejasné tušení něčeho neurčitého, ne pověřivá hrůza z něčeho neznámého, ne bezmyšlenkovitý zvyk, ale uvědomělá touha oslavovat toho, který je naším Stvořitelem a Otcem. Jemu budiž čest a chvála nyní i na věky.

Kázání Dr. Viktora Hájka, proslovené v Brně před 60 lety, dne 18. června 1944.

žalmy a reformace

IV. Bratrské žalmové písně

Hovoříme-li o českém území v 16. stol., musíme si nejdřív uvědomit, že toto území nebylo obydleno pouze českým obyvatelstvem. Významnou enklávou zde byli Němci, zvláště na území bývalých Sudet. I Jednota bratrská měla své české a německé sbory. Německé sbory byly ve spojení s luterskou církví. Lutherovy žalmové písně se dostaly brzy po jejich vydání do prvního německého bratrského kancionálu Michaela Weisseho, vydaného v r.1531 v Mladé Boleslavi. Lutherův způsob přebásnění žalmů se stal modelem i pro české autory, zejména ty v Jednotě.

V českém kancionálu Jana Roha (Horna) z r.1541 se objevují první žalmové písně. Píseň Jana Augusty EZ 398 Aj, jak jsou milí tvoji příbytkové byla poprvé vytištěna právě v tomto kancionálu. Jan Augusta (1500-1572) byl zprvu laik, živil se jako kloboučník. Později byl vysvěcen za kněze v Benátkách n.J. a Litomyšli. Mnoho trpěl, 16 let byl uvězněn na Křivoklátě, kde napsal 120 písní. Byl naplněn touhou po jednotě křesťanského lidu, aby nebylo náboženských třenic. Byl ekumenikem, usiloval o sjednocení Jednoty s utrakvisty a luterány. Tato vize se mu neuskutečnila – pro český národ je asi typická protestantská pluralita... Svými současníky nebyl pochopen, jeho dílo bylo podrobeno ostré kritice.

Píseň EZ 398 je volnou parafrází na slova žalmu 84.: „Jak je tvůj příbytek milý, Hospodine zástupů!...“ Je pravděpodobné, že Augusta, který se s Lutherem osobně znal, a věžil si ho, napsal tuto píseň podle vzoru jeho přebásnění žalmů. V písni se opakovaně objevuje prosba o jednotu Kristovy církve (sloky 8 a 11). Melodie obsahuje prvky české lidové písně.

V dalších kancionálech Jednoty počet žalmových písní vzrostl. Z Šamotulského kancionálu z r.1561 pochází např. píseň EZ 403 Aj, jak jest milé to a utěšené - podle Ž 133, EZ 414 Věčný Králi, Pane náš - podle Ž 79, EZ 492 Voláme z hlubokosti - podle Ž 130. Redaktorem, „nejvyšším korektorem“ tohoto kancionálu byl Jan Blahoslav (1523-1571). Blahoslav byl důležitou osobností tehdejšího vzdělaného světa, byl biskupem a písařem Jednoty. Dobře znal tehdejší protestantský svět, měl proto velké nároky a jako redaktor kancionálů měl za úkol „uhladiti a zonačiti písně přisnějším pilníkem“. Písně byly pro Jednotu důležitou součástí bohoslužeb, šlo především o jejich kvalitu, a proto se přísně cenzurovaly, ba dokonce se některé nevhodné i zakazovaly. Jan Blahoslav napsal první českou hudební učebnici „Musica“, ve které sepisuje pravidla, jak české písně skládat. Stejně jako později Komenský, chtěl pozvednout básnickou češtinu na úroveň římského a řeckého básnictví. Šlo mu zejména o to, aby čeština zněla v písních přirozeně, aby hudební důrazy souvisely s důrazy textovými.

Melodie českých žalmových písní, ať už mají původ v gregoriánském chorálu nebo ve světské hudbě, mají jisté specifikum: slovanskou zpěvnost (terciová melodická kostra, opakované tóny) a rytmiku (menzurální rytmus, synkopa uprostřed fráze). Např. EZ 493 Aj, blahoslavený.

Hovoříme-li o českých žalmových písních z 16.století, musíme se ještě zmínit o Jiřím Strejcovi. Ženevské žalmy se brzy po svém vzniku dostaly do Německa, Holandska, Maďarska, a také i do Českých zemí. Sympatizantem kalvinismu u nás byl bratrský kazatel Jiří Strejc (Georg Vetter,1536-1599). Studoval v Královci a v Tübingenu, kde se seznámil se spisy Calvina a jeho stoupenců i s německými žalmy

Ambrosia Lobwassera. V bratrských kancionálech byly žalmy do této doby zastoupeny jen v menším počtu. Strejc se rozhodl, že toto prázdné místo vyplní. S nikým se neradil, a nakonec sám přeložil Ženevský žaltář do češtiny. Jako vzor mu posloužily právě Lobwasserovy žalmy. V roce 1587 byl Strejcův žaltář vydán jako kniha pro mimobohoslužebné účely. V r. 1615 však byl již zařazen do bratrského Kralického kancionálu a v r.1620 přijat do novoutrakvistického Pražského kancionálu. J.A. Komenský ve svém Amsterodamském kancionálu (1659) umístil žaltář podle reformovaného způsobu na první místo.

Strejc sblížil Bratry s kalvinismem a jeho žalmy byly oblíbené i mimo Jednotu. Časem byly Strejcovy žalmy revidovány, resp. nově zpracovány různými autory: František Šebesta, Josef Batelka, Vladimír Kučera, Slávie Radechovská, Rudolf M. Šimša, Samuel Verner, Marie Rafajová, Milan Balabán, Miloslav Esterle.

Žalmové písně z 16. století by neměly chybět v našem bohoslužebném repertoáru. Jsou naším velkým bohatstvím. Ne bohatstvím ve smyslu muzeálním, ale především ve smyslu skutečných hodnot, které nám dnes mají co říci. Zpívejme je v našich sborech, ať zabráníme jejich zániku a vytracení z paměti.

Z přednášky církevního kantora L. Moravetze (závěr)

k symbolům na obálce

Delfín

Do prázdninového čísla jsme vybrali méně známý symbol, který možná některým připomene jejich pobyt u moře, případně návštěvu delfinária. O inteligenci a mimořádné pohyblivosti delfinů se vědělo již ve starověku, stejně jako o jejich přátelských vztazích k lidem. Delfini často doprovázejí lodi plující po širém moři a námořníci v nich viděli své zachránce (srovnej pověst o Ariónovi, kterého zachránil delfin). V Řecku byl delfin zasvěcen bohu Dionýsovi, ochránci mořeplavců. Odtud již není daleko k představě, že delfini převázejí na svém hřbetě duše zemřelých do říše mrtvých.

Křesťané použili této rozšířené představy a spojili ji s Kristem, který je zachráncem zemřelých. Aby bylo zřejmé, že delfin představuje Krista-Zachránce, bývá připojen trojzubec nebo kotva ve tvaru kříže. Delfín je tedy symbolem Boží pomoci, která nás provází na cestě do věčnosti. Takto se delfín objevuje na náhrobních deskách. Ve 4. století se stalo mezi křesťany módou vyrývat motiv delfinů na lampy. Symbol zachraňující ryby byl blízký především národům, které mají každodenní styk s mořem. Někdy byl spojován i s rybou, která zachránila Jonáše. Jeho třídenní pobyt v jejím nitru byl chápán jako předobraz Kristovy smrti a vzkříšení. Ve vnitrozemí byl však tento symbol nesrozumitelný, a protože byl pohanského původu, upadl postupně v zapomenutí.

Jiří Gruber

z dopisů čtenářů

Pozdravení pokoje...

Jako součást večere Páně má toto pozdravení vyjadřovat smíření. Mělo by jít jistě v první řadě o smíření s Pánem Bohem, ale i se všemi lidmi, se kterými přicházíme do styku.

Za prvé bychom si ale měli uvědomit, že s takovýmto pocitem či předsevzetím smíření bychom měli přicházet do každého nedělního shromáždění, nejenom když přistupujeme k večeri Páně. „Nesmíření“ bychom přece nemohli poslouchat slovo Bible, modliteb, kázání, písní – pochopitelně ani přijímat dary při VP.

Za druhé ale bychom měli myslet na to, že každá symbolika, a to ono podávání rukou je, případně jiné liturgické prvky, mohou trvalým začleněním zastřít původní obsah poslání – zůstane tedy jenom ono podání rukou, případně úsměv náhodně u nás stojícímu bratru či sestře. Ano, to nebezpečí tady je. Přitom my víme, že při večeri Páně jde o smíření mezi Pánem Bohem a námi, jde o dar z Boží strany nám nabídnutý a připomenutý v darech Kristovy oběti. – Ptejme se tedy každý sám sebe, jestli takto chápeme a vyjadřujeme „pozdravení pokoje“ a jestli chceme i při výše zmíněné možnosti jeho „vyprázdnění“ pokládat ho za užitečné.

Adam Hladký

bude

Festival Otevřeno – Jimramov

se koná i tento rok v srpnu a v Jimramově, a to od pondělí 23. do neděle 29. srpna. Program bohatý, od divadelní dílny přes letní kino (např. Bratříčku, kde jsi?), Irský stan apod. až po hlavní blok od 26. do 29. srpna tr., obsahující promítání filmů v místním biu, přes výtvarné reflexy a divadlo až po muziku: v pátek 27.8. Taliesyn, Jericho, Terne Čhave atd., v sobotu 28.8. Veselou zubatou, Panoptikum..., Radim Hladík+Gamba Blues Band a Oboroh atd. V neděli v evangelickém kostele varhanně koncertuje Hana Kaslová-Ryšavá. Podrobnější program je vyvěšen např. na nástěnce v předsáli presbyterny na Opletalce.

Sbírka Jeronymovy jednoty v roce 2004

	Brno I		Brno II	
	2003	2004	2003	2004
Hlavní dar lásky	16.406	12.731	15.990	15.510
Sbírka darů	34.220	47.650	29.250	26.407

koutek pro mládež

Tržiště

Sokrates jakožto pravý filozof věřil, že pro moudrého člověka je nejpřirozenější žít střídavě. On sám nenosil ani opánky; přesto však znovu a znovu propadal kouzlu tržiště a často se tam chořoval řívat na vystavené zboží.

Když se ho jeden z přátel zeřtal proč, Sokrates odpověřel: "Rád tam chodím objevovat, bez kolika věcí jsem naprosto šťastný."

*Spiritualita nespočívá v tom,
že víme, co chceme,
ale v tom, že pochopíme,
co všechno nepotřebujeme.*

Hodina navíc

Lakomec nashromáždil pět set tisíc řinárů a těšil se, že si rok bude užívat, než se rozhodne, jak je co nejvýhodněji investovat. Tu se však před ním zjevil Anděl smrti a chystal se ho vzít s sebou.

Lakomec ho zapřísahal a vymýšlel tisíce důvodů, proč na světě musí ještě zůstat, ale anděl byl neoblomný. „Dej mi ještě tři dny života a dostaneš půlku mého bohatství.“ Anděl smrti o tom však nechtěl ani slyšet. „Tak alespoň jediný den, snažně tě prosím, a dám ti za něj všechno, co jsem v potu a dřině nashromáždil.“ Anděla však neobměkčil.

Podarilo se mu z něj vymámit jen jeden malý ústupek – pár okamžiků na to, aby stihl napsat: „Vy, kdo najdete tento listek, ať jste kdokoli, netrpíte-li nouzí, nepromarněte svůj život hromaděním majetku. Žijte! Já jsem si za svých pět set tisíc řinárů nekoupil ani jedinou hodinu života!“

Když umře milionář a lidé se ptají, kolik toho po sobě zanechal, odpověď samozřejmě zní: „Všechno!“

Anebo: „On to tady nezanechal. On to byl nucen opustit.“

Půda na prodej

Jeden kvaker nechal vztýčit na volném pozemku vedle svého domu ceduli s tímto nápisem: TUTO PŮDU DOSTANE TEN, KDO JE SKUTEČNĚ SPOKOJEN.

Bohatý řarmář, který jel kolem na koni, si ceduli přečetl a povídá si: "Když se náš přítel kvaker chce toho pozemku zbavit, raději si o něj rovnou řeknu, dřív než to udělá někdo jiný. Jsem bohatý a mám všechno, co potřebuji, takže tu podmínku rozhodně splňuji."

A tak šel přímo ke dveřím a vysvětlil, proč přišel.

"A jsi skutečně spokojen?" zeřtal se kvaker.

"To rozhodně jsem, vždyť mám všechno, co potřebuji."

"Příteli, jestli jsi spokojen, nač by ti byl další pozemek?"

Zatímco se většina pachtí za bohatstvím, osvěcení jsou spokojeni s tím, co mají, a jsou bohatí bez námahy.

Z knihy Modlitba žáby (Anthony de Mello)

ze staršovstva

Brno I

V úvodu červnové schůze (14.6.) byly znovu projednány nesplněné úkoly z minulých schůzí a stanoven nový termín jejich vyřízení. Trvalým úkolem zůstává možnost nuceného větrání v Červeném kostele a zvýšení elektrického výkonu topidel. Stále se nepodařilo zajistit kuchaře na prázdninový pobyt na Blažkově. Bude třeba také projednat varhanické služby v kazatelské stranici v Rychmanově a zajistit varhaníky na řadu svateb, které budou během prázdnin. Biblické hodiny, jejichž tématem byly starozákonní apokryfy, byly účastníky vděčně přijaty. Hovořilo se také o průběhu konfirmační slavnosti. Koncem června se sejde výchovná komise a výbor pěveckého sboru Cantate Domino, aby připravily plán na druhé pololetí roku. Přistavbu sborových místností se zatím nepodařilo zahájit, protože není ještě k dispozici podrobný statický projekt nutný k probourání nosné zdi do dvora. Stavební komise se však schází každý týden. A připravuje projekty řemeslných prací. Bratr kurátor Šimek nás seznámil s vybranými usneseními synodu. Bratr Mikolášek referoval o cestě do partnerského sboru v Basileji. Evangelické teologické fakultě byl zaslán příspěvek na víkendové setkání bohoslovců naší církve v Chotěboři. Pěvecký sbor Cantate Domino plánuje na září zájezd do Jihlavy a poslední neděli v září se opět plánují ekumenické bohoslužby pěti církví. Hudební nešpory budou pokračovat první neděli v září.

Jiří Gruber

Brno II

Prázdninové měsíce většinou poskytují příležitost najít chvíli na odpočinek, ale do skutečných prázdnin ještě několik týdnů zbývá, a tak bylo ještě v polovině června nezbytné zaměstnávat se běžnými pracovními povinnostmi staršovstva. Břemeno řady rozhodnutí na sebe přijímá stavební a hospodářská komise. Patří k nim nutnost posoudit a navrhnout způsob, jak upravit průjezd v předním traktu Blahoslavova domu. Je totiž jisté, že průjezd v příštím roce bude muset sloužit pro dopravu nepřiměřeně velkého množství materiálu při opravě střechy kostela. Zároveň však je už dnes natolik nevzhledný, že by se přicházejícím do Blahoslavova domu mohlo radit, ať tudy procházejí se zavřenýma očima. (Rád bych věděl, kdo by uposlechl.)

Chystaná oprava střechy kostela bude náročná, a je na místě poděkovat všem, kdo na tento úkol sboru nezapomínají. Děkujeme za průběžně poskytované dary. Vděčně zjišťujeme, že na Blahoslavův dům myslí v dobrém i mnozí z někdejších členů sboru, kteří dnes žijí mimo Brno.

Začátkem června se konalo další setkání s členy partnerského vídeňského sboru – evangelické farnosti a.v. Vídeň–Střed. Staršovstvo vyslechlo zprávu o krátkém společném pobytu členů obou sborů v krásném prostředí v podhůří Alp a o společném biblickém čtení.

Na řadu týdnů přijali starší sboru právo i povinnost obstarat presbyterské služby v bohoslužebných shromážděních (oznámení, přimluvné modlitby, sbírky). K tomu však někteří dobrovolně převzali jednak úkol vyhledat vhodnou možnost doplnit kalichy ke svatě večeři Páně, aby bylo možné slavit ji s větším počtem těch, kdo při ní slouží, jednak (jen zdánlivě odlehlý) úkol obstarat co nejvíc potřebných informací o možnosti pořídit webové stránky sboru Brno II. Léto je velmi blízko: schůze staršovstva končívají pozdě, ta červnová však skončila, když venku teprve začínal letní večer.

Jaroslav Vítek
